

Metsätalouden tulevaisuus

Metsäteollisuus on kehittymässä yhä globalisoituneemmaksi. Yrityskoko on entistä suurempi, omistusrakenne kansainvälinen ja toiminta ulottuu maailmanlaajuisille markkinoille. Kehityksen seurauksena puuraaka-aineen saatavuus ja kilpailukyky riippuvat yhä enemmän kansainvälisistä kilpailutekijöistä. Kannattavan metsäteollisuuden tärkeänä edellytyksenä on raaka-ainepotentiaali, joka on logistisesti lähellä ja häiriöttömästi saatavissa. Maailmanlaajuisesti toimivilla yrityksillä on paremmat mahdollisuudet käyttää jalostuksessaan eri alueiden puuraakaainetta.

Aikana, jolloin Suomessa oli useita pieniä metsäteollisuusyrityksiä ja hankinta-alueita, puulle muodostui eri hinta ja teollinen käyttö maan sisällä. Nyt on samanlainen kehitys syntymässä globaalissa mittakaavassa – raakaainelähteinä vain ovat eri maat ja mantereiden osat.

Metsätalous on varsinkin pohjoisessa havumetsävyöhykkeessä taloudellisesti pitkäjänteistä toimintaa. Puuta käyttävän teollisuuden toiminta sen sijaan on paljon lyhytjänteisempää. Paperikoneiden laitteistot uusitaan noin kymmenen vuoden välein. Maailmanlaajuisesti toimivat yritykset tekevät investointiratkaisujaan ja strategisia linjauksiaan kysyntäennusteiden ja toiminnan kannattavuusvertailujen perusteella. Eri alueilla toimivien yksiköiden tuotannon määrää ja painoalaa on helpompi muuttaa suuressa, eri mantereilla toimivassa yrityksessä. Siksi myös metsätalous ja puuntuotanto ovat siirtymässä kansainvälisempään kilpailutilanteeseen.

Kun Suomen metsätalouden toimintaympäristö muuttuu, on tarpeen edelleen tehostaa koko metsätaloutta ja etsiä sen vahvuuksia. Siksi metsänhoidossa, puunkasvatuksessa, ja -korjuussa ja puunhankinnan muissa vaiheissa pitää pystyä yhä taloudellisempaan ja tehokkaampaan toimintaan samalla kun metsien luontoarvoja säilytetään entistä paremmin. Pienmetsätalouden omistusoloissa määrätietoisella metsäpolitiikalla on suuri merkitys puuntuotannon toimintaedellytysten kehittämisessä.

Metsäsektorin taloudellinen toiminta luo edellytykset metsäntutkimukselle. Tut-

kimuksen on syytä ennakoida metsätalouden muutoksia. Siksi metsäntutkimusta pitää suunnata kehittämään suomalaisen metsätalouden kilpailukykyä ja tutkimuksen tulee keskittyä erityisesti suomalaiseen puuhun jalostettavana raaka-aineena. Tutkimuksen tavoitteena on oltava sellaisen uuden tiedon tuottaminen, että metsän kiertoajan eri vaiheissa saatava puuraaka-aine käytetään ominaisuuksiltaan parhaiten soveltuviin tuotteisiin ja jalostusprosesseihin. Puuraaka-aineen kilpailukykyyn turvaaminen ja optimaalinen käyttö edellyttävät metsänkasvatuksen menetelmien, puunkorjuutekniikan, puunhankintalogistiikan ja raaka-ainevarojen tutkimista. Tutkimustietoa tarvitaan paitsi tuotteiden ominaisuuksien kehittämistä myös kuluttajien tarpeista ja kulutuspotentiaalista. Metsätalouden tulevaisuudelle on tärkeää, että eri-ikäiselle puulle, erilaisille kuiduille ja puuaineen ominaisuuksille on uusia käyttömahdollisuuksia.

Uusi tutkimuksen lähestymistapa edellyttää syvällistä yhteistyötä metsän- ja puuntutkimuksen välillä sekä myös käytännön metsätalouden ja puunjalostuksen kesken. Yhteistoiminnan eri muotoja pitää kehittää, jotta käytännön metsätalouden tarpeet voidaan ottaa huomioon tutkimuksen ongelmanasettelun määrittelyssä. Luontevan vuorovaikutuksen eri osapuolten välillä pitäisi muodostua käytännöksi koko tutkimusprosessin ajan. Metsän- ja puuntutkimuksen kesken pitäisi syntyä toimivaa innovatiivista tutkimusta, joka tuottaa uutta tietoa puun käytön mahdollisuuksista ja johtaa teollisiin sovelluksiin.

Suomessa tehtävän metsäntutkimuksen tärkein tehtävä on tiedon tuottaminen Suomen metsätaloudelle ja metsäsektorille. Vain entisestään kansainvälistyvä korkeatasoinen metsäntutkimus pystyy tuottamaan tietoa, jolla Suomen metsätalous menestyy kansainvälisessä kilpailussa. Tutkimuksen pitää toimia tutkana, joka luo tulevaisuuden mahdollisuuksia. Tutkimuksen on myös käytettävä nykyaikaisia menetelmiä ja testattava tuottamaansa uutta tietoa.

Eeva Korpilahti